

Forskning - en lønnsom investering

TEKST

Christl Kvam

PUBLISERT 1. juli 2005

Akademikere er opptatte av forskning og faglig utvikling. Det er også deres hovedorganisasjon Akademikerne. Vi arbeider aktivt og målbevisst for at forskning skal ha best mulig betingelser og gi ønskede resultater. Forskning koster, men lønner seg.

Nå som Stortinget nettopp har behandlet Forskningsmeldingen, er det viktig å følge opp en opptrappingsplan og en prioritering. Hva kan vi gjøre for å motivere de beste og klokeste hodene til å bli forskere?

Kort sagt trenger vi en kvalitativt styrket utdanning fra grunnskole til universitet. Dette innebærer at faglig tyngde, for eksempel innen realfag, må kunne kompensere manglende pedagogisk utdannelse i grunnskolen og videregående. Vi må få en bedre avlønning av forskere, og gode betingelser for grunnforskning og annen forskning. Vi må også bedre kontakten mellom forskere og næringsliv.

I en undersøkelse Sentio har gjennomført svarer to av tre at det er lang avstand til forskningsmiljøene, til tross for at forskningspolitikk angår deres bedrift i stor grad. Fire av fem mener deres bedrift ville vokst mer dersom det var bedre tilrettelagt for kontakt med forskningsmiljøene.

Undersøkelsen bekrefter at det i dag er stor avstand mellom næringsliv og forskning, og at denne avstanden ikke kun skyldes geografi.

Et skritt på vei for å minske den mentale avstanden er å få flere akademikere til å velge små og mellomstore bedrifter som sin arbeidsplass. Erfaringer fra Danmark viser at mindre virksomheter som ansetter en med høy utdanning får økt verdiskaping og en vekst og utvikling som kan ses direkte på bunnlinjen. Dette oppnås fordi veien mellom arbeidsliv og forskningsmiljø er blitt kortere.

Vi må være i stand til å rekruttere de beste til forskning for å nå ambisjonene i forskningsmeldingen. Konkurransedyktig lønn er en forutsetning. I dag benyttes ikke lønn som et virkemiddel for å rekruttere forskere. Statens sentraliserte forhandlingsbord fungerer som et omfordelingsbord. Utfordringen dreier seg ikke om hvorvidt alle forskere skal ha lik lønn, men om hvordan forskere skal få høyere lønn.

I dag rekrutteres og beholdes forskere på tross av og ikke på grunn av forskernes lønnsbetingelser. I fag med særlige rekrutteringsproblemer til forskning, som medisin,

psykologi, odontologi og realfag, er andre karriereveier – fortrinnsvis innen privat sektor – uendelig mye mer lukrativt lønnsmessig enn offentlige forskerstillinger.

Regjeringen vil gi den enkelte forskningsinstitusjon reell mulighet til å bruke lønn som virkemiddel for å øke tilgangen på og beholde gode hoder viet forskning. Dette støtter Akademikerne. Vi vil arbeide aktivt for at ambisjonene blir fulgt opp.

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 42, nummer 7, 2005, side

TEKST

Christl Kvam, Leder Akademikerne